

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (IV):

Ce a fost la "24 ianuar" și ce trebuie să fie azi! – o societate foarte înțelegătoare și prevăzătoare, și foarte răbdătoare – epoca a fost eroică!

La 1859 n'au fost eroi, ci epoca a fost eroică

Generații întregi nu s'au descurajat, ci au mers înainte ...

noi nu știm care este viitorul ce ne așteaptă, cât de mare poate fi acest viitor. El însă depinde de dezvoltarea muncii noastre, de înaintarea civilizației noastre, de valoarea noastră etică, de valoarea morală de care vom da dovadă!

A fost o societate foarte înțelegătoare și prevăzătoare, și foarte răbdătoare aceia de la

nimeni care ajunge să aibă putere nu trebuie să le întrebuițeze decât numai atunci când se cuvine.

șagunism - tribunism - sămănătorism

1859

Anul Iorga
Anul sămănătoristilor

prin cultură un organism social!

Picu Pătrut

Continuăm reproducerea selectivă a conferinței «Ce a fost la “24 ianuar” și ce trebuie să fie azi» (1940): «Prin urmare este vorba de orice Unire românească, dar în rândul întâiu de Unirea aceasta de la 1859, în care au fost **trei însușiri** (...). A fost, întâiu, o înțelegere a realităților, care nu trebuie să ni lipsească nici acum, pentru a vedea ceia ce este înaintea unui popor, a-l vedea fără să ne speriem și fără să desprețuim primejdiile care ni stau în față și potrivit cu care trebuie să ni strângem și noi puterile. **A fost o societate foarte înțelegătoare și prevăzătoare, și foarte răbdătoare aceia de la 1859.** Noi sântem deprinși cu lucrurile ușoare, cu succesele lesnicioase, cu întrebuițarea momentului; sântem dispuși să imităm ceia ce fac prin lovituri anumite popoare, care-și închipuie că loviturile acestea prin surprindere înseamnă crearea unor realități care vor dura. Se va vedea, și nu este departe vremea aceasta, ce înseamnă loviturile acestea, orice mijloace de armată și orice tehnică a’ar întrebuița pentru aceasta. Dar lucrurile mari la un popor se fac cu răbdare. “24 Ianuar” n’a fost pregătit din luna lui Decembre 1858, ci a fost pregătit din vremuri

îndepărtate. Se poate zice că secole întregi au colaborat pentru aceasta, creând și unitatea culturală și amestecând pe boieri între dâșii. Acesta a fost marele folos al epocii Fanarioților, cari, domnind și în Muntenia și în Moldova, veniau cu ceata lor de prieteni boieri, când la București, când la Iași, și în felul acesta familii moldovenești au trecut în Muntenia, ca familia Racoviță, și familii muntene au trecut în Moldova. Pentru dâșii o țară era ca alta, și unii dintre dâșii au domnit trecător, ca un Mavrogheni, un Constantin Ipsilanti și chiar un Alexandru șuțu, și peste o țară și peste cealaltă. Apoi au mai venit și ideile archeologice din vremea Revoluției franceze, (...), și atunci s'a răspândit și termenul de **"Dacia"**, care, inventat de politica timpului pe această basă archeologică, a devenit un lucru foarte folositor pentru noi. Ei se gândiau la altă Dacie, cu alt scop, iar noi am prefăcut conceptul acesta străin într'un element de credință și viață pentru noi. Veacuri întregi au lucrat pentru a pregăti acest **"24 Ianuar"**. **Generații întregi nu s'au descurajat, ci au mers înainte.** Ce înseamnă tresărireă aceasta nervoasă depe o zi pe alta, acum? Ce e credința pe care o au unii că s'a întâmplat în cutare moment un eveniment, care evident că lovește atenția, și de acela atârnă soarta noastră? Soarta noastră atârnă de la toate calitățile noastre și înainte de toate de la una: de la **nesfârșita noastră răbdare.** Acesta este **poporul cel mai răbduriu de pe lume. Se pare că îndură toate, dar le îndură pentru a plăti la vreme. Noi sântem buni platnici, și obrăznicii de astăzi le vom plăti, și le vom plăti cu vârf și îndesat (...).** La 1840, câțiva boieri, Ioan Câmpineanu și alții, au văzut unitatea românească: ei au trăit în acest crez, și au căutat sprijin în Apus. **Noi trebuie să întrebuițăm orice, dar să nu ne răzimăm pe nimic, decât pe noi înșine; tăria nu este decât în noi înșine; atâția câți sântem, și atâta cât putem.** Se credea că o să fie un conflict European, el nu s'a produs. Câmpineanu n'a izbutit, în generația lui a dat faliment. **Oamenii au răbdat! A venit 1848.** Tinerii de la Paris, necopți încă, mai mult liberali și republicani și roși, - nu mai vorbim de răbdarea nesfârșită a Ardealului. Ardealul deprins a coace într'însul și obiceiul acesta de a coace într'însul dă o pâne de răsburare foarte bună la vremea ei, (...) Dar, pe urmă, au simțit ce înseamnă pribegia; au văzut **"altfel"** de revoluție: stropită cu sânge; tinerii aceștia au mâncat într'adevăr pânea amară a exilului de care s'a răs, (...). În ce privește pe Munteni, tinerii aceștia de la București au rămas la Paris, neștiind cu ce se hrănesc a doua zi, și, când s'au întors în țară, erau **"alți"** oameni. Ion Brătianu de la 1848 și Ion Brătianu de la 1859 sânt cu totul deosebiți, cum și cel de la 1859 este altul decât cel de la 1877 și altul decât ce era el la capătul întregii lui experiențe. Căci aceștia sânt oameni adevărați, cari se schimbă

potrivit cu vremea, primind din învățăturile vremii ce trebuie pentru ca să se desvolte. **Prin urmare, și generațiile care, în împrejurări obscure, au răbdat și au luptat, și 1848 și întreaga operă a pribegilor, toate acestea au dat pe 24 Ianuar 1859.** Cum, și acum, noi nu știm care este viitorul ce ne așteaptă, cât de mare poate fi acest viitor. El însă depinde de desvoltarea muncii noastre, de înaintarea civilizației noastre, de valoarea noastră etică, de valoarea morală de care vom da dovadă. Cu acestea biruim lumea întreagă, dar fără acestea nu menținem măcar existența noastră națională, într'un spațiu cât de îngust (...). Dar a mai fost și altceva: clasele de sus, clasele de jos, deosebitele categorii din clasa de sus, care nu erau împărțite în partide, ci erau numai anumită coterie care însă nu sânt periculoase pentru mersul general al unei societăți, societatea noastră a mers împreună; **n'au fost divergențe.** Ce Vogoridi și oamenii lui? Aceștia nu însemnau absolut nimic; nu erau stăpâni nici măcar în casa lor; dovadă că nevasta lui Vogoridi, fata lui Conachi, a scos din sărtarul lui hârtiile care au servit să compromită întreaga acțiune pornită împotriva Unirii. Prin urmare, **solidaritate desăvârșită**, în afară de răbdarea care a ținut ani întregi de zile, chiar când era pe tapet chestiunea aceasta a organizării țării noastre. (...) și așa mai adăugi încă un lucru.

Se crede de obicei că omul cu mai multe însușiri trebuie să ia locul dintâiu. Nu: **omul cu mai multe însușiri trebuie să înțeleagă că une ori datoria lui este să ia și locul din urmă, pentru ca în locul întâiu să se așeze cel potrivit cu ce este de făcut în locul întâiu.** Dacă în locul lui Cuza ar fi fost ales Alecsandri sau Kogălniceanu, multe lucruri nu se făceau. Nu cu poezia lui Alecsandri se putea face exproprierea averilor mănăstirilor grecești și Unirea desăvârșită, înfruntând Constantinopolul și Europa. și, iarăși, Kogălniceanu era un om de mari însușiri, la care Cuza n'a râvnit niciodată, și cu toate acestea, Kogălniceanu, cu însușirile lui strălucite, dar și cu slăbiciunile lui, - și toată societatea de atunci avea aceste slăbiciuni: le luase de la Napoleon al III-lea și de la Curtea lui -, nu putea face același lucru. Slăbiciunile lui Cuza erau de alt ordin decât slăbiciunile, catastrofale ale lui Kogălniceanu. Dar societatea de atunci a înțeles lucrul acesta: că **nimeni care ajunge să aibă putere nu trebuie să le întrebuițeze decât numai atunci când se cuvine.**

Ce ați zice dumneavoastră de un admirabil cal arab care ar porni de-odată în mijlocul automobilelor de pe Bulevard sau din Calea Victoriei? Ce s'ar alege și din calul arab? În împrejurimile potolite unii oameni potoliți, și, când nu se mai cere omul potolit, atunci se pune în loc omul nepotolit, pentru că, atunci este vremea lui, a omului nepotolit.

Și este o vreme, când nimeni dintr'o națiune nu ajunge. Cum a fost de la 1866. Așa era vremea că niciun Român nu putea ocupa acest loc, și atunci a fost adus de la Sigmaringen Carol I-iu, care era foarte potrivit pentru locul acela.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-iv-ce-a-fost-la-24-ianuar-si-ce-trebuie-sa-fie-azi-149883.html>

În: *Tribuna*, 26 ianuarie 2020